

BEHEER BODEMMATERIALEN

De meeste speeltuinen beschikken wel over een grasveldje. Onder het klimrek liggen vaak rubberen tegels. Looppaden zijn soms van steen. Eigenlijk vraagt ieder onderdeel van het terrein om een ander soort bodemmateriaal. Overal moet de grond bespeelbaar blijven. Er mag er eigenlijk geen water op blijven liggen. Een drassige speelweide heeft op het eerste gezicht misschien nog niets avontuurlijks, uiteindelijk blijft 'vies' maar heel kort leuk. Omdat kinderen tijdens hun spel regelmatig vallen, struikelen of uitglijden speelt veiligheid een doorslaggevende rol bij de keuze van bodemmateriaal.

Het Besluit veiligheid van attractie- en speeltoestellen stelt zowel eisen aan speeltoestellen als aan de grond eronder en eromheen. Spelende kinderen lopen altijd het risico om te vallen, zelfs als ze zich op een volledig goedgekeurd speelobject bevinden. Door goed en voldoende, bodemmateriaal te gebruiken, blijft de schade meestal tot een aanvaardbaar peil beperkt.

VEILIGHEIDSBEPALENDE FACTOREN

Bij de keuze voor het grondmateriaal onder en rond een speelobject zijn de volgende factoren van belang:

- **Maximale valhoogte:**
Hoogte waarbij het risico van een val aanvaardbaar wordt geacht. Hoe hoger het toestel, hoe hoger de maximale valhoogte van het bodemmateriaal.
- **Vrije valhoogte:**
Grootste, verticale afstand tussen een onderdeel van het toestel dat bedoeld is als steun voor het lichaam, tot de opvangzone of het toestelonderdeel eronder. Een vrije valhoogte is maximaal 3000 mm.
- **Opvangzone**
Gebied rondom het speeltoestel waar bodemmateriaal met schokdempende eigenschappen hoort te liggen. De afmetingen van deze zone zijn afhankelijk van de vrije valhoogte.
- **HIC waarde**
Head Injury Criterion, oftewel het Hoofdletsel Criterium. De Europese norm voor bodemmateriaal (EN 1177) richt zich vooral op het beperken van hoofdletsel.

AANDACHTSPUNTEN

Naast veiligheid spelen er bij de keuze van het modemmateriaal nog andere factoren een rol, zoals:

- Duurzaamheid
- Slijtvastheid
- Slipbestendigheid
- Gemakkelijk aan te brengen en te onderhouden?
- Vandalismebestendigheid
- Waterdoorlatendheid

WAT U MOET WETEN OVER...

Gras:

Voordelen	Nadelen	Verder
• Relatief goedkoop • Heeft een prettige, 'weidse' uitstraling op de omgevin. • Eenvoudig aan te leggen • Zacht en schokdempend	• Vergt veel onderhoud (maaïen) • Er ontstaan kale plekken • Wordt drassig bij nat weer • Verontreiniging moeilijk schoon te maken	• Bemest het gras minstens één keer per jaar • Besproei de grasmat bij droog weer (ook onder toestellen!) • Controleer regelmatig de afwatering

Grind

Voordelen	Nadelen	Verder
• Geschikt voor elk weertype (vanwege goede drainage) • Prettig om op te wandelen • Oogt vaak goed	• Pijnlijk bij vallen (steentjes blijven soms in de wondjes zitten) • Moeilijk om op te rennen • Vergt veel onderhoud (moet regelmatig geharkt worden) • Kinderen kunnen er mee gooien	• Geschikt voor looppaden • Moet afgerond zijn om snijwonden te voorkomen • Moet een nominale doorsnede van twee tot acht mm hebben en zijn aangebracht in een bed van tenminste 300 mm.

Zand

Voordelen	Nadelen	Verder
• Waterdoorlatend, wordt daardoor ook niet gauw modderig • Kinderen spelen ermee • Heeft een natuurlijke uitstraling	• Wordt snel vervuild, maar is moeilijk te reinigen • Moet regelmatig worden aangevuld • Zandgrond is niet speelbaar voor kinderen in rolstoelen	• Geschikt voor looppaden en als ondergrond bij speeltoestellen

Houtsnippers

Voordelen	Nadelen	Verder
• Oogt heel natuurlijk • Heeft schokdempende eigenschappen	• Onderhoudsintensief (moet regelmatig aangevuld worden omdat snippers verteren) • Wordt glad bij vochtig weer • Veroorzaakt splinters • Verspreidt zich gemakkelijk over de rest van het terrein	• Geschikt voor looppaden en als ondergrond bij toestellen. Dit is echter niet het meest geschikte materiaal • Boomschors is duurzamer dan houtsnippers en veroorzaakt bovendien geen splinters

Rubber (tegels)

Voordelen	Nadelen	Verder
• Veilige ondergrond vanwege schokdempende eigenschappen • Eenvoudig schoon te vegen	• Tegels raken gemakkelijk los • Gevoelig voor alggroei • Niet erg slijtagebestendig • Worden heet bij warm weer	• Te gebruiken onder toestellen • Tegelbodem moet vanwege de afwatering schuin aflopen naar een put of goot • Leg een voorraad aan om verwijderde tegels snel te vervangen

Vast materiaal (asfalt, bestratingsmateriaal, beton, steenslag)

Voordelen	Nadelen	Verder
• Gemakkelijk schoon te houden • Stenen looppad begaanbaar voor rolstoelen, fietsen en kinderwagens	• Tegels gaan soms loszitten • Gevoelig voor alggroei • Erg harde ondergrond, gevaarlijk als kinderen vallen • Er ontstaan soms barsten en scheuren in de tegels	• Zeker niet geschikt als ondergrond voor speeltoestellen! • Wel geschikt voor looppaden, maar zeker ook als ondergrond voor sommige balspelen en om op te rolschaatsen • Leg een voorraad aan om verwijderde tegels te vervangen • Laat bestrating en schadeherstel over aan vakmensen

ONDERHOUD

Volgens de wet is de beheerder van de speeltuin ook verantwoordelijk voor het onderhoud van de speelgelegenheid. Hieronder wordt ook de verzorging van de bodem verstaan. Bodemmateriaal kan slijten of kapot gaan. Houtsnippers liggen bijvoorbeeld los en raken daardoor snel over het terrein verspreid. Hierdoor vermindert de schokdempende waarde. De beheerder moet de ondergrond regelmatig inspecteren, onderhouden en, zo nodig, repareren. Het keurmerkinstituut heeft in samenwerking met TNO een methode ontwikkelt om na te gaan of de schokdempende waarde van het bodemmateriaal wel voldoende is. De gehanteerde werkwijze is geheel in overeenstemming met de Europese normen.

GRONDWERK

Een als zodanig bedoelt speelterrein wordt volledig bespeelbaar aangeboden. Als dit niet zo is, dan gaan de benodigde werkzaamheden niet ten koste van het speeltuinbudget. Soms moet er veel gebeuren. Het is belangrijk om voorafgaande aan de ingebruikname van het terrein de grondwaterafstand te meten en te kijken of er sprake is van een waterdichte laag. Vaak moet er gedraineerd of gefreesd worden. Er mag geen regenwater op het terrein blijven liggen. Ieder terrein is weer anders. Voor het verwerken van de grond is soms niet meer nodig dan een aantal schoppen en een kruiwagen, maar het kan ook zijn dat er bulldozers en rupskranen worden ingezet. Grondwerk vereist meestal veel deskundigheid, Maak dus zoveel mogelijk gebruik van ervaren vrijwilligers of vakmensen.

